

Håvard Fiskum

Brevet er sendt per e-post til: havard@skarra.no

Avslag på oppføring av brygge i Fiskumvannet naturreservat

Håvard Fiskum søker om å bygge brygge på eiendom gnr 160 bnr 5 i Fiskumvannet naturreservat. Omsøkt brygge er på 40m² og med en båtplass. Tiltaket vil øke belastningen på området og presedensvirkningen kan bli omfattende. Fylkesmannen har også lagt vekt på at Fiskumvannet står på lista over våtmarksområder opprettet i medhold av Ramsarkonvensjonen om våtmarker. Fylkesmannen vil ikke gi tillatelse til tiltaket. Det er klagerett til Miljødirektoratet på dette vedtaket.

Bakgrunn

Håvard Fiskum søker, i e-post av 22. april 2016, om å bygge brygge på eiendom gnr 160 bnr 5 i Fiskum naturreservat. I 2014 avsto Fylkesmannen søknad om å bygge brygge på eiendommen. Vedtaket ble påklaget og Miljødirektoratet opprettholdt Fylkesmannens vedtak. Fiskum fremmer nå en ny søknad hvor bryggens størrelse er redusert fra 52 m² til 40 m². Det er tinglyst tre båtplasser på eiendommen i tillegg til grunneiers rett og bryggen i forrige søknadsrunde skulle ha fire båtplasser. Søker ønsker nå å slette de tinglyste rettighetene til båtplasser og omsøkt brygge vil ha plass til en båt. Vedlagt søknaden er flybilder som viser at det var brygge på eiendommen i 1993.

Per i dag oppbevares båten på land og settes ut på vannet ved bruk fordi ankerfestet på bunnen dras opp og holder ikke båten på plass. Barn har også skadet seg på ankerfestet ved bading.

Fylkesmannens vurdering

Søknaden er vurdert etter verneforskrift for Fiskumvannet naturreservat, forvaltningsplan for Fiskumvannet naturreservat og naturmangfoldloven. Formålet med reservatet er å bevare en spesiell naturtype, med et rikt fugleliv som er av særlig vitenskapelig og pedagogisk interesse. Fiskumvannet fikk i 2013 Ramsar-status. Ramsar-konvensjonen (Konvensjonen om våtmarker av internasjonal betydning, særlig som fuglehabitat) er en internasjonal avtale for bevaring og bærekraftig bruk av våtmarker. Formålet er å begrense tap av våtmarker og bremse det økende presset på våtmarksområder.

Verneforskriften har forbud mot oppføring av anlegg og innretninger, jf. § IV pkt.4. Fylkesmannen finner det klart at en brygge kan betegnes som en fast innretning. Å oppføre en

brygge faller dermed inn under forbudet i verneforskriften § IV pkt. 4. Søknaden må derfor behandles etter den generelle dispensasjonshjemmelen, § 48, i naturmangfoldloven. Forvaltningsmyndigheten kan vurdere å gi tillatelse til tiltak etter § 48 dersom det ikke strider i mot verneformålet eller vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Det gir ikke krav på dispensasjon selv om vilkårene er oppfylt. Bestemmelsen er en kan-bestemmelse, som innebærer at det skal foretas en konkret vurdering av om det skal gis en dispensasjon dersom vilkårene er oppfylt. I avveiningen av om dispensasjon skal gis må det foretas en skjønnsmessig vurdering. Blant annet vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av det tiltaket som det søkes dispensasjon for, ha betydning.

I høringsprosessen for forvaltningsplanen fremmet daværende eier av eiendommen ønske om å etablere uttrigger med flytepontong. Fylkesmannen ønsket ikke å tillate dette fordi det var et større inngrep enn eksisterende løsning med kjetting til bunnfeste. I kap. 5.3 går det fram at båtplasser kan vedlikeholdes. Det vil si at oppgradering av standard ikke tillates.

Fylkesmannen skal legge naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper (§§ 8 -12), jf. § 7, til grunn i vurderingen.

Det framgår av naturmangfoldloven § 8 at kravet til kunnskapsgrunnlaget skal være oppfylt før myndighetene fatter vedtak i saken. I Naturbase fra Miljødirektoratet er det registrert naturtyper innenfor reservatet, men ikke på eiendommen. I Artskart fra Artsdatabanken er det registrert trua og sjelden fuglearter ved eiendommen.

Fiskumvannet er en rik kulturlandskapssjø. Denne naturtypen er blant de mest artsrike ferskvannsforekomstene våre og er viktig habitat for mange planter og Fiskumvannet har på grunn av sin beliggenhet og sitt næringsrike økosystem et usedvanlig rikt fugleliv av våtmarksarter sett i norsk sammenheng. Fiskumvannet er blant innlandslokalitetene i Norge der det er registrert størst antall fuglearter. Pr. 2008 er hele 240 fuglearter registrert på eller ved Fiskumvannet.

Omsøkt brygge er et stort inngrep i verneområdet på grunn av bryggas størrelse på 40 m², økt aktivitet som brygga vil medføre samt stor presedensvirkning for andre eiendommer i reservatet. Kravet til kunnskapsgrunnlaget er oppfylt og konsekvensene av tiltaket er belyst. På bakgrunn av dette er det ikke aktuelt å legge vekt på føre-var-prinsippet i denne saken, jf. § 9 i naturmangfoldloven.

Størsteparten av reservatet er vannareal og det er derfor få bygninger i verneområdet. Vestfosselva er regulert med demning for kraftproduksjon, og Fiskumvannet utgjør sammen med Eikeren vannmagasinet.

Det er satt opp fugletårn ved Dørja. Fylkesmannen gav i 2010 Fiskum Grendeutvalg tillatelse til å opparbeide sti langs Fiskumelva og bygge et utsiktpunkt nedenfor Fiskum kirke. Ved utløpet av Fiskumelva har Øvre Eiker kommune tillatelse til opplag av tre båter, på sørsiden av elva er det rett til opplag av fem båter. På eiendommen Darbu nordre, gnr 156 bnr 1 er det en brygge med 2-3 båter i verneområdet.

Etablering av brygge er et omfattende inngrep i et våtmarksområde som er vernet for å ivareta et våtmarksystem. Presedensvirkning er stor da det er mange eiendommer med strandlinje i reservatet. Vi mener at tiltaket vil ha en uheldig påvirkning på samlet belastning i området og vi vil vektlegge dette i vurderingen av søknaden, jf. § 10 i naturmangfoldloven.

Vi anser omsøkt tiltak som et betydelig inngrep. Vi anser at brygga vil kunne forringe verneverdiene spesielt sett i forhold til tilsvarende søknader og vi har lagt vekt på § 11 i naturmangfoldloven.

§ 12 i naturmangfoldloven kommer ikke til anvendelse.

Fylkesmannens konklusjon

Verneforskriften åpner ikke opp for anleggelse av anlegg og innretninger. Søknaden vurderes etter den generelle dispensasjonshjemmelen § 48 i naturmangfoldloven. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 kan ikke anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Tillatelse til oppføring av brygge vil være å utvide rammen som ble trukket opp i vernevedtaket der det framgår at nye anlegg ikke skal tillates. Brygger anses ikke som tiltak som ikke kunne forutses eller som spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

I ny forskriftsmal for verneområder fra Miljødirektoratet er det standard at vedlikehold av eksisterende bygninger og anlegg er generelt tillatt. Ut i fra opplysningene i saken og flybilde fra 1993 legger vi til grunn at det var brygge på eiendommen på vernetidspunktet. Det er imidlertid nå mange år siden eiendommen hadde funksjonell brygge, og tiltaket er ikke vedlikehold men anleggelse av en ny brygge. Den nye forskriftsmalen åpner ikke opp for at det kan anlegges nye brygger selv om det på et tidligere tidspunkt har vært brygge på eiendommen.

Utgangspunktet er at det i et naturreservat skal mye til for å gi tillatelse til nye permanente byggverk. Selv om brygga er redusert med 12 m² er den fortsatt stor og må anses som et betydelig inngrep i reservatet.

Fylkesmannen har gitt avslag til bygging av pir ved utløpet av Fiskumelva. Presedensvirkningen ved å åpne opp for etablering av nye brygger på eiendommer som hadde slik innretning på vernetidspunktet vil være omfattende, ikke bare for Fiskumvannet naturreservat, men for alle våtmarksreservatene i fylket. Fylkesmannen kan ikke se at denne saken vil være særegen i forhold til andre søknader om oppføring av brygge i andre våtmarksreservater og i Fiskumvannet.

Tiltaket vil øke belastningen på området og presedensvirkningen kan bli omfattende. Vi anser at brygga vil kunne påvirke verneverdiene nevneverdig spesielt sett i forhold til tilsvarende søknader. Fylkesmannen har også lagt vekt på at Fiskumvannet står på lista over våtmarksområder opprettet i medhold av Ramsarkonvensjonen om våtmarker. Fylkesmannen vil ikke gi tillatelse til tiltaket.

Vedtak

Fylkesmannen i Buskerud avslår søknad om oppføring av brygge på eiendom gnr 160 bnr 5 i Fiskumvannet naturreservat.

Avslaget er gitt med hjemmel i lov av 19. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold, § 48.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jmfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Fylkesmannen. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Informasjonsark om klage på forvaltningsvedtak kan lastes ned fra www.fmbu.no – Miljø og klima – Klageskjema.

Med hilsen

Gunhild Dalaker Tuseth
Avdelingsdirektør

Helge Nordby
Fagsjef

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift. Dokumentet blir bare sendt elektronisk.

Kopi til:
Miljødirektoratet
Øvre Eiker kommune
Statens naturoppsyn v/Pål Martin Eid

Rådhuset 3300 Hokksund